

IFLA'NIN KURULUŞUNU SAĞLAYAN KURULTAY

Rudolf MALEK

Prag Halk Kütüphanesi Md.

IFLA (Kütüphaneci Dernekleri Milletlerarası Federasyonu) Başkanı, Brüksel Krallık Kütüphanesi Müdürü B. Herman Libaers'in yakınlarında (Prag'a) yaptığı ziyaret, IFLA'nın bugünü, geçmişi ve geleceği ile ilgili tartışmaların yapılmasına öncülük etti. Kütüphanelerin milletlerarası alandaki ilişkilerinde gelişme sağlayacak ve kütüphaneciler arasında milletlerarası çapta işbirliği yapılabilmesi için gerekli şartları yaratacak bir kuruluş vücuduna getirmek üzere ilk somut girişimlerin yapıldığı, IFLA'nın kuruluş faaliyetleri hatırlandı. Ve.. Prag ve zamanın Çek Kütüphanecileri Derneği ile birlikte, IFLA'ya ilişkin en eski anılar da söz konusu edildi.

28 Haziran - 3 Temmuz 1926'da, Prag'da Kütüphaneciler ve Kitap Dostları Milletlerarası Kurultayı toplanmıştı. Bu kurultay, Kitapçılar ve Yayıncılar Kuruluşu, Kitap-severler Derneği ve başka Çekoslovak kuruluşlarının işbirliği ile, Çekoslovak Kütüphanecileri Derneği tarafından düzenlenmişti. Kurultay toplantılarının geniş kayıtları,

900 sayfaya yakın iki cild halinde, —tartışmalar sırasında verilen bildirielerin orjinal dili muhafaza edilmekle birlikte— Fransızca olarak, Leviet Basımevi'nce yayınlanmıştır¹.

Şeref komitesi, doğrudan doğruya yabancı kütüphanecilerden kurulmuştu. Söz gelişi, İsveç'ten Stockholm Krallık Kütüphanesi Müdürü J. Collijn, Hollanda'dan Amsterdam Üniversitesi Kütüphanecisi E.P. Svensma, A. B. D'den Amerikan Kütüphaneciler Derneği Sekreteri C. H. Milam, Danimanka'dan Kopenhag Krallık Kütüphanesi Müdürü V. Madsen, İsviçre'den B. N. Rubakin ve İngiltere'den British Museum Kütüphane Müdürü L. C. Wharton, v.b.

Yabancılar arasında en çok temsilci ile katılanlar, Polonyalı, Fransız, Alman ve Yugoslavlar idi. Bunlar dışında, Sovyetler Birliği'nden Moskova Kitap Palata'sı, Kiev Sanat Kurumu Kütüphanesi, Belçi-

¹Bkz. Congrès international des bibliothécaires et des amis du livre, tenu à Prague du 28 Juin au 3 Juillet 1926. Tome I. Procès-verbaux, 1929. 95 s. ve resimli ekler. Tome II. Communications et mémoires, 1928. 791 s.

ka'dan Anvers Platin-Moretus Müzesi ve Brüksel Milletlerarası Bibliyografya Enstitüsü, Avusturya, Macaristan, Romanya, İtalya, Portekiz, Türkiye, Brezilya, Mısır, Finlandiya ve başka ülkelerden temsilciler vardı.

Charles Üniversitesi'nden Profesör V. Tille'nin başkan ve Prag Şehir Kütüphanesi Müdürü Dr. Jan Anon ve Çekoslovak Bibliyografya Enstitüsü Sekreteri J. L. Zivny'nin başkanı oldukları Kurultay Komitesi, Moskova'daki V. I. Lenin Devlet Kütüphanesinden, Tokyo Üniversitesinden, Tahran, Bologna, Barselona'dan, başka kütüphanecilerden ve bilimsel kuruluşlardan da bir çok kutlama telgrafı almıştı.

Kurultay gerçekten milletlerarası karakterde idi ve bütün dünyada ilgi ile karşılanmıştı. Onun sosyal önem ve değeri, Slav ülkeleri kütüphanecilerinin düzenledikleri dostça kapanış toplantısı yanında, Cumhurbaşkanı T. G. Mazaryk'in düzenlediği kabul resmi ve Prag Belediye Başkanı Karel Baxa'nın temsilciler şerefine verdiği parti ile daha da artmış oldu. Kurultay, birleşimlerinde Çekoslovakya'nın ve yabancı ülkelerin kütüphanecilik, bibliyografya, kitap yayın ve satışı meselelerinin hemen hepsi üzerine eğildi.

Kurultayın yerli ve yabancı üyeleri, 103 bildiri hazırlamış ve bunları altı seksiyonda sunmuşlardı : Bunların ilki milletlerarası işbirli-

ği, ikincisi bibliyografya ve kataloglama, üçüncüsü kitap ve kütüphane tarihi, dördüncüsü araştırma kütüphanelerinin meseleleri, beşinci halk kütüphanelerinin meseleleri ve altıncısı da kitapların yayınlanması ve kitapsever yayınları ile ilgili idi. Kurultay sırasında yedi ayrı sergi düzenlenmişti : Eski bezemeli (müzehep) yazmalar, eski basmalar, eski cildlemeler, modern kitaplar ve kitapsever yayınları sergileri ile bir ex-libris (kitap sahiplik etiketleri) sergisi, bir Çekoslovak kütüphaneciliği sergisi ve bir de Çek Basımevleri ile ilgili sergi.

Kütüphanecilerin daha sıkı iş birliği yapmaları konusunda, Fransız Kütüphanecileri Derneği Başkanı, Forney Kütüphanesi Müdürü ve Paris Kütüphanecilik Okulu Profesörü M. G. Henriot'nun çok önemli katkısı olmuştur. O, çeşitli milli dernekleri bir araya getirecek sürekli bir teşkilât kurulmasını teklif etti. Görüşü, isteklendirici konuşmalardan sonra kabul edildi, ayrıntıları ele alındı ve milletlerarası ilişkiler komitesinin kararında yer aldığı gibi, bir bütün olarak Kurultay'ın son kararına da girdi. Bu kararda yer alan dokuz madde içinde, kütüphanecilerin milletlerarası kuruluşunun (IFLA'nın) bir yıl sonraki kuruluşunu karakterize eden ve onun gelecekteki bütün çalışmalarını etkileyen temel düşünceler bulunabilir. Burada, başka meseleler yanında, kuruluşa, üyeleri milli kütüp-

haneci derneklerinin temsilcileri tarafından seçilen ve milletlerarası kuruluşun değişik ülkelerin kütüphaneleri ve kütüphanecileri arasında işbirliğini sağlayıcı çeşitli çalışmalarına yön verecek bir Yönetim Kurulu'nun başlık etmesi de ögütlenmişti.

Ayrıca, Prag Kurultayı, milletlerarası yayın değişimi, milletlerarası ödünç verme hizmeti, kütüphanecilerin eğitimi ve öğretimi, milletlerarası basım istatistikleri ve bir dünya bibliyografyası üzerinde de kararlar vermişti. Aşikâr olduğu üzere, IFLA'nın gelecek çalışmaları konusunda ve kütüphanecilerin milletlerarası işbirliği hususunda ve bilim, teknoloji ve sanatın bütün

alanlarında bilgi, haber ve tecrübelerin değişimi yolundaki temelleri pekiştiren ek dökümanlar da kabul edildi.

Kurultayın, bütün ülkelerin kütüphanecilerine yönelen kütüphanecilerin milletlerarası işbirliği çabalarına destek olmaları yolundaki ricaları da bu kararlar içinde idi. Böylece, kütüphanecilik mesleğinin sosyal prestijinin artmasına ve kütüphanecilikle, onun dünyanın entellektüel gelişmesindeki görevini üstlenen yeni kurulmuş teşkilâtın güven altına alınmasına da katkıda bulunulmuş olacaktı.

Libri, XX. 3 (1970, 22-224 ss'den çev. : N. Sefercioğlu